

VIKTIGARE LAGAR
OCH FÖRORDNINGAR

INFÖR HALVÅRSSKIFTET
2015

REGERINGSKANSLIET

Skriften är producerad av Regeringskansliet, RK Kommunikation
Formgivning: Blomquist

Innehållsförteckning

Information om svensk lagstiftning	5
Inledning	6
Statsrådsberedningen	7
Arbetsmarknadsdepartementet	8
Höjd dagpenning i arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet	8
Traineejobb inom välfärdssektorn och bristyrkesområden	8
Utbildningskontrakt för arbetslösa ungdomar	9
Stöd till lokal samverkan mot ungdomsarbetslöshet	9
Kunskapslyft för deltagare i fas 3	9
Extratjänster inom välfärdssektorn	10
Höjd kommunersättning för utbildning i svenska för invandrare (sfi)	10
Finansdepartementet	11
Trafikleden Norra länken slipper trängselskatt och Lidingöregeln slopas	11
Införande av vissa internationella standarder i penningtvättslagen	12
Nya administrativa sanktioner på finansmarknadsområdet	12
Höjd skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	13
Förbättrad tillgång till myndigheternas handlingar	13
Slopad nedsättning av socialavgifterna för unga	14
Slopad skattereduktion för hjälp med läxor och annat skolarbete	14
Försvarsdepartementet	15
Ändrade regler om disciplinansvar inom totalförsvaret	15
Justitiedepartementet	16
Modernare regler för internationell järnvägstrafik	16
Skärpta regler om förverkande av fordon vid trafikbrott	17
Straffflindring vid medverkan till utredning av egen brottslighet	17
Tydligare reaktioner på ungas brottslighet.....	18
Nytt samarbete inom EU om alternativ till häktning	18
Nya regler vid arv med anknytning till ett annat land	19

Enklare handläggning i samverkan mellan fastigheter	19
Modernare sammanträden för lantmåterifrågor	20
Ledningsrätt i tomträtt	20
Ökade möjligheter att resa inom EU med nationellt id-kort	20
Kulturdepartementet	22
Ökade möjligheter till presstödet	22
Ny organisation för presstödet	22
Sveriges författarfond	23
Miljö- och energidepartementet	24
Nya redovisningskrav i miljöledningsförordningen	24
Enklare redovisning av elnätsverksamhet	25
Ny havsplaneringsförordning	25
Näringsdepartementet	27
Offshoredirektivet genomfört	28
Tydligare krav för detaljplaner	28
Riktvärden för buller	29
Regionala företagsstöd	29
Lättare att hindra otillåten cabotage på väg	30
Lokala aktionsgrupper	30
Stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder	31
Socialdepartementet	32
Smittskyddsfrågor samlas på Folkhälsomyndigheten	32
Tydligare krav på vissa myndigheter inom vård- och omsorgsområdet	33
Utbildningsdepartementet	34
Utbildning för elever i samhällsvård och på sjukhus	35
Möjligheter till fjärrundervisning	35
Informationsskyldighet för kommunerna	36
Nytt informationssystem för skolan	36
Studiemedel för utlandsstudier	37
Utrikesdepartementet	38

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet är den offentliga förvaltningens gemensamma webbplats för Svensk rättsinformation. Den innehåller länkar till de rättskällor som finns tillgängliga på internet. Lagrummet länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar samt statliga myndigheter.

Webbplats: www.lagrummet.se

Lagstiftningsprocessen finns beskriven i avsnittet Så styrs Sverige på Regeringskansliets webbplats.

Regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: <http://rkrattsbaser.gov.se/>

Sveriges riksdags webbplats: www.riksdagen.se

Inledning

Den här skriften innehåller ett urval av de lagar och förordningar som trätt i kraft under första halvåret 2015, både sådana som är helt nya och ändringar i befintliga. Lagar och förordningar anger spelreglerna för vårt samhälle. En ny lag blir till genom att regeringen lämnar ett förslag till riksdagen. Det kallas för proposition. Efter att något av riksdagens utskott har bearbetat propositionen fattar riksdagen beslut om den nya lagen. Därefter utfärdar regeringen lagen, vilket innebär att den publiceras och blir känd. En ny förordning kan regeringen själv besluta om, utan att lägga fram den för riksdagen. Både lagar och förordningar publiceras i Svensk författningssamling (SFS). Varje lag och förordning har ett unikt nummer i SFS.

Om du vill veta mer om propositioner, lagar och förordningar hittar du information på www.lagrummet.se. Där går det att hitta en lag genom att exempelvis skriva in lagens SFS-nummer. Lagen (2013:283) om bevakning ombord på svenska fartyg hittar man genom att skriva 2013:283 i rutan för SFS-nummer.

Vid publicering av den här skriften har vissa lagar ännu inte hunnit få några SFS-nummer. Det gäller nummer som slutar på "000" (exempel 2015:000).

Statsrådsberedningen

Pressfunktionen hos statsminister Stefan Löfven:

Pressekreterare Anne Ekberg

Tfn 072-542 69 40

Pressekreterare Dan Lundqvist Dahlin

Tfn 072-553 66 29

Pressfunktionen hos ministern för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete Kristina Persson:

Pressekreterare Gösta Brunnander

Tfn 072-544 28 66

Statsrådsberedningen har ansvar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet. Statsrådsberedningen är indelad i bland annat statsministerns kansli, samordningskansliet, kansliet för strategi- och framtidsfrågor, förvaltningschefens kansli, rättschefens kansli, granskningskansliet och kansliet för samordning av EU-frågor.

Till halvårsskiftet 2015 träder inga lagar i kraft inom Statsrådsberedningens ämnesområden.

Arbetsmarknadsdepartementet

Pressfunktionen hos arbetsmarknadsminister Ylva Johansson:

Pressekreterare Natali Sial

Tfn 072-520 54 49

Departementet arbetar med frågor som rör en väl fungerande arbetsmarknad. Hit hör insatser för unga i jobb, matchning, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen samt frågor om arbetsrätt och arbetsmiljö så att alla människor har möjlighet att delta i arbetslivet med goda arbetsvillkor. Departementet har också samordningsansvar för nyanländas etablering.

Höjd dagpenning i arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet

Ändring: Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring och förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:99 Vårändringsbudget för 2015, bet.2014/15:FiU21, rskr. 2014/15:255

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 7 september 2015

Den högsta dagpenningen en person kan få i arbetslöshetsersättning eller i aktivitetsstöd höjs från 680 kronor till 910 kronor de första 100 dagarna och därefter till 760 kr. Den högsta ersättningen en person kan få enligt grundförsäkringen höjs från 320 kronor till 365 kronor per dag.

Traineejobb inom välfärdssektorn och bristrykesområden

Ny förordning: Förordning om särskilt anställningsstöd

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 3 augusti 2015

Traineejobb införs som en form av subventionerad anställning. Målgruppen är arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år. Lönesubvention lämnas för en anställning som motsvarar 50 procent av heltid i längst 12 månader. Anställningen kombineras med en yrkesutbildning inom området för anställningen. Lönen ska vara kollektivavtalsenlig.

Inom vissa delar av välfärdssektorn skapas traineejobb för unga som varit

arbetslösa i minst sex månader. Lönesubventionen till arbetsgivaren uppgår till 85 procent av lönekostnaden, dock högst 510 kronor för en anställning på halvtid. Arbetsgivaren får ersättning för kostnader för handledning med högst 100 kronor per dag.

I yrken där det råder brist på arbetskraft skapas traineejobb för unga som har varit arbetslösa i minst tre månader. Bristyrken kan variera mellan olika regioner. Lönesubventionen uppgår till 50 procent av lönekostnaden, dock högst 300 kronor per dag för en anställning på halvtid.

Utbildningskontrakt för arbetslösa ungdomar

Ny förordning: Förordning om samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten
SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 3 augusti 2015

Utbildningskontrakt införs för att öka möjligheten för arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år att fullfölja en gymnasieutbildning. Ett utbildningskontrakt är en överenskommelse mellan Arbetsförmedlingen, den enskilde och kommunen. Inom kontraktet är det möjligt att studera på heltid eller att kombinera deltidsstudier med arbete eller praktik.

Stöd till lokal samverkan mot ungdomsarbetslöshet

Ny förordning: Förordning om samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten
SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 3 augusti 2015

Delegationen för unga till arbete får nu även besluta om statsbidrag för att stödja lokal samverkan som syftar till att minska ungdomsarbetslösheten.

Kunskapslyft för deltagare i fas 3

Ändring: Förordning (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin och förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 3 augusti 2015

Deltagare i fas 3 inom jobb- och utvecklingsgarantin ges möjlighet att studera ett år inom kommunal vuxenutbildning, högskola, yrkeshögskola och folkhögskola med aktivitetsstöd.

Extratjänster inom välfärdssektorn

Ny förordning: Förordning om särskilt anställningsstöd

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 2 november 2015

Det införs extratjänster inom vissa delar av välfärdssektorn. Extratjänsterna är en form av subventionerad anställning för deltagare i fas 3. Lönesubvention till arbetsgivare lämnas för en anställning som motsvarar 75 procent av heltid. Resterande tid förväntas individen söka arbete eller studera. Lönen ska vara kollektivavtalsenlig.

Höjd kommunersättning för utbildning i svenska för invandrare (sfi)

Ändring: Förordning (2014:946) om statlig ersättning för utbildning i svenska för invandrare som ges till vissa utlänningar i Migrationsverkets anläggningsboenden

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2015

Ersättningen till kommuner för utbildning i svenska för invandrare (sfi) höjs. Höjningen gäller för utbildning av personer med uppehållstillstånd som bor i Migrationsverkets anläggningsboenden under tiden de väntar på att bli placerade i en kommun. Ersättningen blir 3 500 kronor per månad och person istället för ett engångsbelopp. De nya bestämmelserna gäller för personer som deltar i sfi från och med den 1 januari 2015.

Finansdepartementet

Pressfunktionen hos finansminister Magdalena Andersson:

Pressekreterare Fredrik Kornebäck

Tfn 072-543 84 87

Pressekreterare Miriam Abu Eid

Tfn 072-216 95 65

Pressfunktionen hos finansmarknads- och konsumentminister samt biträdande finansminister Per Bolund:

Pressekreterare Anna Söderström

Tfn 072-532 17 13

Pressfunktionen hos civilminister Ardalan Shekarabi:

Pressekreterare Peter Skeppström

Tfn 072-556 06 40

Finansdepartementet ansvarar bland annat för finanspolitik, skatter och finansmarknadsfrågor. Regeringens finanspolitik är inriktad på att följa konjunkturutvecklingen och därigenom bidra till att de offentliga finanserna är stabila över tid, en god tillväxt, full sysselsättning och att samhällets resurser fördelas på ett rättvist sätt.

Trafikleden Norra länken slipper trängselskatt och Lidingöregeln slopas

Ändring: Lag om trängselskatt (2004:629)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:26 Förändringar av trängselskatten i Stockholm med anledning av trafikleden Norra länken och den nya stadsdelen Hagastaden, bet. 2013/14:SkU15, rskr. 2013/14:95

SFS: 2013:1067, 2015:000

Ikraftträdande: Den 7 september 2015

Trafikleden Norra länken och Roslagsvägen norr om Frescati kommer inte längre att ingå i tillämpningsområdet för trängselskatt från och med den 7 september 2015. Detta för att undvika att boende på Lidingö behöver betala trängselskatt även om de inte ska resa in i Stockholm. Därmed slopas den så kallade Lidingöregeln.

Införande av vissa internationella standarder i penningtvättslagen

Ändring: Lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:80 Införande av vissa internationella standarder i penningtvättslagen

SFS: 2015:274

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2015

Lagändringarna anpassar det svenska regelverket till internationella standarder och stärker och effektiviserar därigenom det svenska systemet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Ändringarna innebär bland annat att verksamhetsutövare ska bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i verksamheten. Det innebär även att begreppet *person i politiskt utsatt ställning* utvidgas. Lagen ger även ändringar i länsstyrelsernas tillsyn av vissa verksamhetsutövare.

Nya administrativa sanktioner på finansmarknadsområdet

Ändring: Lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar, lag om ändring i lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet, lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet, lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster samt lag om ändring i lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:57 Nya administrativa sanktioner på finansmarknadsområdet

SFS: 2015:182–189

Ikraftträdande: Den 1 maj 2015

Lagändringarna genomför vissa delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU från den 26 juni 2013. Det handlar om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och värdepappersföretag samt om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag (kapitaltäckningsdirektivet).

Ändringarna i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden medför bland annat att fysiska personer kan få ett tillfälligt förbud att utöva uppdrag som styrelseledamot eller verk-

ställande direktör i ett kreditinstitut eller värdepappersbolag. De kan även få sanktionsavgifter på ett belopp motsvarande maximalt fem miljoner euro. Lagen ger Finansinspektionen möjlighet att utfärda ett sanktionsföreläggande. Om personen inte godkänner ett sådant föreläggande ska Finansinspektionen ansöka om att den allmänna förvaltningsdomstolen beslutar om sanktionen.

Höjd skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Ändring: Lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Beslutsunderlag: Vårändringsbudget för 2015

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 1 december 2015

Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer höjs från 12 468 till 14 770 kronor per megawatt och månad av den högsta tillåtna termiska effekten i en kärnkraftsreaktor. Det avdrag som medges när en kärnkraftsreaktor varit ur drift under en sammanhängande period av mer än 90 kalenderdygn höjs från 415 till 485 kronor per megawatt och överskjutande kalenderdygn. Höjningen görs för att dels beakta förändringar i prisutvecklingen och realvärdesäkra skatteintäkterna, dels för att skapa ytterligare finansiellt utrymme.

Förbättrad tillgång till myndigheternas handlingar

Ändring: Lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:79 Vidareutnyttjande av information från den offentliga förvaltningen

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Lagen ska göra det lättare för enskilda att använda handlingar från myndigheter. Ändringarna gör att lagen även omfattar högskolebibliotek och kulturinstitutioner som arkiv, bibliotek och museer. Myndigheter ska, om det är möjligt och lämpligt, göra sina handlingar tillgängliga i ett öppet och maskinläsbart format tillsammans med tillhörande metadata. En annan förändring är att avgifterna som myndigheterna får ta ut högst får motsvara marginalkostnaderna för att producera, tillhandahålla och sprida handlingarna. Möjligheter att göra undantag från huvudregeln kommer att finnas, dels för verksamheter som är skyldiga att täcka en väsentlig del av kostnaderna med intäkter, dels för kulturinstitu-

tionerna. Myndigheterna ska fastställa och offentliggöra beräkningsgrunderna för avgifterna i förväg i stället för att de ska anges på begäran. Övriga författningsändringar innebär bland annat att myndigheter ska publicera en förteckning över vilka typer av handlingar som de vanligen kan tillhandahålla elektroniskt för vidareutnyttjande. Genom ändringarna genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/73/EU om ändring i direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn i svensk rätt.

Slopad nedsättning av socialavgifterna för unga

Ändring: Lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (2001:170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:99 Vårändringsbudget för 2015 (avsnitt 2.5, 2.10, 2.11 och 5.2), bet. 2014/15:FiU21

SFS: 2015:000, 2015:000 och 2015:000

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2015

Regeringen slopar nedsättningen av socialavgifterna, inklusive den allmänna löneavgiften, för personer som vid årets ingång inte har fyllt 25 år. Under perioden den 1 augusti 2015 till och med den 30 juni 2016 ska nedsättningen vara reducerad, för att därefter helt upphöra.

Slopad skattereduktion för hjälp med läxor och annat skolarbete

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:99 Vårändringsbudget för 2015 (avsnitt 2.8 och 5.1), bet. 2015/15:FiU21, rskr. 2014/15:000

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2015

RUT-avdragets särskilda bestämmelse om skattereduktion för hjälp med läxor och annat skolarbete slopas. Bestämmelsen om skattereduktion för barnpassning ska endast omfatta barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete.

Försvarsdepartementet

Pressfunktionen hos försvarsminister Peter Hultqvist:

Pressekreterare Marinette Nyh Radebo

Tfn 072-238 77 44

Försvarsdepartementet ansvarar för rikets försvar. I april 2015 presenterade regeringen en proposition med försvarspolitisk inriktning för åren 2016–2020 som syftar till att stärka den svenska försvarsförmågan och öka krigsförbandens operativa förmåga. Den säkerhetspolitiska situationen i Europa har försämrats vilket ställer förändrade krav på den svenska försvarsförmågan.

I Försvarsdepartementet behandlas frågan om genomförandet av samförståndsavtalet om värdlandsstöd och det kompletterande tilläggsprotokollet som undertecknades under 2014. Departementet arbetar även med bland annat ett lagförslag om skydd för geografisk information samt förordningsregleringen av den militära grundutbildningen.

Ändrade regler om disciplinansvar inom totalförsvaret

Ändring: Lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m.

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:22 Några ändringar i lagen om disciplinansvar inom totalförsvaret

SFS: 2015:145

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Ett antal lagändringar genomförs. Disciplinpåföljden extratjänst avskaffas. Dessutom införs en större möjlighet att låta bli att besluta om en disciplinpåföljd än vad som var fallet tidigare. Ytterligare en ändring är att disciplinförseelser av dem som utbildas av Försvarsmakten inom ramen för sina högskolestudier i första hand ska hanteras med tillämpning av högskolans disciplinära regler.

Justitiedepartementet

Pressfunktionen hos justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:
Pressekreterare Erik Boman
Tfn 072-238 03 34

Pressekreterare Kristian Brangefeldt
Tfn 072-543 95 89

Pressfunktionen hos inrikesminister Anders Ygeman:
Pressekreterare Fredrik Persson
Tfn 072-214 10 58

Justitiedepartementet skriver lagar på en rad olika områden, som statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt samt migrations- och asylrätt. De lagar och förordningar som träder i kraft vid halvårsskiftet speglar spridningen av departementets ansvarsområden.

Några av förändringarna vid halvårsskiftet gäller att svenska medborgare kan resa till EU-länder utanför Schengenområdet utan pass och att kommuner och myndigheter ska samverka mer i ärenden som rör unga som har begått brott.

Modernare regler för internationell järnvägstrafik

Ny lag: Lag om internationell järnvägstrafik, som ersätter 1985 års lag i samma ämne

Ändring: Järnvägslagen (2004:519) och järnvägsförordningen (2004:526) samt förordningen (2008:1300) om instruktion för Transportstyrelsen. Även vissa följdändringar i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall, lagen (1974:610) om inrikes vägtransport och lagen (1992:1672) om paketresor och förordningen (2006:311) om transport av farligt gods

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:58 Modernare regler för internationell järnvägstrafik

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 12 juni 2015

Ändringarna är en konsekvens av att Sverige ratificerar COTIF 1999 (protokollet av den 3 juni 1999 om ändring av fördraget om internationell järnvägstrafik, COTIF, av den 9 maj 1980). De innebär att det reviderade fördraget om internationell järnvägstrafik införlivas med svensk rätt. Genom ändringarna moderniseras den svenska regleringen av internationell järnvägstrafik. Regleringen anpassas också till den som tillämpas i övriga Europa. De svenska tågföretagen får därmed samma förutsättningar att bedriva gränsöverskridande järnvägstrafik som företagen i våra grannländer. Dessutom får Sverige bättre förutsättningar att aktivt delta i det internationella samarbetet för att utveckla regelverket kring internationell järnvägstrafik.

Skärpta regler om förverkande av fordon vid trafikbrott

Ändring: Lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:26 Skärpta regler om förverkande av fordon vid trafikbrott

SFS: 2015:59

Ikraftträdande: Den 1 april 2015

Ändringarna innebär att om en person har gjort sig skyldig till olovlig körning, rattfylleri eller grovt rattfylleri ska det vid bedömningen om att ta fordonet från gärningsmannen tas hänsyn till om hon eller han begått ett liknande brott tidigare. Bara om det är uppenbart oskäligt ska fordonet inte tas från gärningsmannen. För att minska polisens kostnader när det gäller att förvara fordon har det även införts en möjlighet att sälja eller förstöra beslagtagna fordon innan beslut har fattats. Det gäller fordon som är värda högst en femtedel av prisbasbeloppet.

Strafflindring vid medverkan till utredning av egen brottslighet

Ändring: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:37 Strafflindring vid medverkan till utredning av egen brottslighet

SFS: 2015:78

Ikraftträdande: Den 1 april 2015

Ändringen innebär att personer som medverkar vid utredningen av sitt eget brott kan få strafflindring. En tilltalad person som lämnat uppgifter som har stor betydelse för utredningen av det egna brottet kan få ett mildare straff än hon eller han annars skulle ha fått. Dessutom blir möjligheten att få ett mildrat straff vid

så kallad sanktionskumulation tydligare. Det är när en tilltalad person till följd av brottet drabbas av andra rättsliga sanktioner förutom straffet. Syftet med att uppmärksamma sanktionskumulation är att samhällets reaktion på ett brott ska vara väl avvägd och proportionerlig. Dessutom ändras reglerna för straffliedringsgrunder så att de bli mer överskådliga och tydliga.

Tydligare reaktioner på ungas brottslighet

Ändring: Bland annat i brottsbalken och lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:25 Tydligare reaktioner på ungas brottslighet

SFS: 2015:79–90

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Lagändringarna syftar till att göra påföljderna när unga personer begår brott mer tydliga och konsekventa. En ung person som döms till ungdomstjänst ska som huvudregel börja sin ungdomstjänst inom två månader från det att domen vunnit laga kraft. Dessutom ska det inte längre krävas att den unge samtycker till ungdomstjänst. För att förbättra samhällets samarbete kring unga lagöverträdare införs det en skyldighet för kommuner och de myndigheter som handlägger sådana ärenden att samverka. Slutligen ska åtalsunderlåtelse för unga benämnas straffvarning.

Nytt samarbete inom EU om alternativ till häktning

Ny lag: Lag om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen

Ändring: Passlagen (1978:302) och lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:116 Erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 1 augusti 2015

Enligt den nya lagen ska en person som är misstänkt för brott i Sverige och som har sin hemvist i en annan EU-medlemsstat kunna stå under övervakning i sin hemstat i stället för att vara häktad här. På motsvarande sätt ska en misstänkt person med hemvist i Sverige kunna bli föremål för övervakningsåtgärder här, när brottsutredningen pågår i en annan EU-medlemsstat. Syftet med regleringen

är att skapa alternativ till häktning när den misstänkte är bosatt i en annan stat än rättegångsstaten och att främja likabehandling av personer som bor i EU. Genom de nya lagbestämmelserna genomförs EU-rambeslutet om uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder i svensk rätt.

Nya regler vid arv med anknytning till ett annat land

Ny lag: Lagen om arv i internationella situationer

Ändring: Ärvdabalken, jordabalken, lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden och lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:105 Arv i internationella situationer

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 17 augusti 2015

Den nya lagen innehåller kompletterande bestämmelser till EU:s arvsförordning, som gäller i alla EU:s medlemsstater utom Danmark, Storbritannien och Irland. I bestämmelserna regleras vilket lands domstolar som får besluta i frågor om arvet och vilket lands lag som då ska tillämpas. Normalt är domstolarna i det land där den avlidne hade hemvist behöriga och det landets lag ska tillämpas. Tingsrätten ska på ansökan besluta om ett utländskt avgörande får verkställas i Sverige. Skatteverket ska på ansökan utfärda ett europeiskt arvsintyg till exempelvis arvingar som vill kunna bevisa i andra länder att de har ärvt egendom efter någon i Sverige.

Enklare handläggning i samverkan mellan fastigheter

Ändring: Ledningsrättslagen (1973:1144), anläggningslagen (1973:1149) och lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:71 Förenklingar i anläggningslagen

SFS: 2015:372–374

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Ändringarna syftar till att göra handläggningen av ärenden om gemensamhetsanläggningar och enskilda vägar enklare och mer rationell. Samma ersättningsprinciper ska gälla för likartade situationer. Bland annat införs en ny ersättningsgrund när en gemensamhetsanläggning eller vägupplåtelse begränsas eller upphävs. En sådan rätt till ersättning vid inskränkning av rättigheter finns redan för andra liknande situationer. Ändringarna gör att ersättningssystemet blir mer rättvist och lättare att förstå och tillämpa.

Modernare sammanträden för lantmäterifrågor

Ändring: Jordabalken och fastighetsbildningslagen (1970:988)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:73 Modernare lantmäterisammanträden

SFS: 2015:369–370

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Genom lagändringarna blir det möjligt att använda modern kommunikationsteknik vid förrättningsammanträden hos en lantmäterimyndighet. Sakägare och andra ska kunna delta i ett sammanträde via till exempel telefon eller videokonferens under samma förutsättningar som gäller vid en domstol. På så vis blir handläggningen enklare och effektivare. Dessutom minskar kostnaderna både för myndigheterna och för dem som berörs av en förrättning.

Ledningsrätt i tomträtt

Ändring: Ledningsrättslagen (1973:1144)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:74 Ledningsrätt i tomträtt

SFS: 2015:371

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Genom ändringarna blir det möjligt att upplåta en ledningsrätt i en tomträtt och inte som hittills, enbart i en fastighet. Därmed blir det lättare att stärka det rättsliga skyddet för till exempel anordningar för telekommunikation när en fastighet är upplåten med tomträtt. Fastighetsägare och tomträttshavare gynnas av den ökade tydligheten.

Ökade möjligheter att resa inom EU med nationellt id-kort

Ändring: Passlagen (1978:302)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:69 Ökade möjligheter att resa inom EU med nationellt identitetskort

SFS: 2015:000

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Ändringarna innebär att svenska medborgare kan resa till EU-länder utanför Schengenområdet utan pass, om de i stället har med sig ett nationellt identitetskort. Det gäller för svenska medborgare som reser direkt från Sverige till EU-medlemsstater som inte deltar fullt ut i Schengensamarbetet, till exempel

Storbritannien eller Irland. Den som har med sig ett nationellt identitetskort ska, precis som gäller för pass, lämna kortet till en passkontrollant som kontrollerar uppgifterna på kortet. Om passkontrollanten kräver det, ska id-kortsinnehavaren även låta sig fotograferas för att jämföra bilden med uppgifterna på identitetskortet.

Kulturdepartementet

Pressfunktionen hos kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke:

Pressekreterare Kristoffer Talltorp

Tfn 072-542 80 32

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, kulturskapares villkor och kulturarv, demokrati, diskriminering, de nationella minoriteterna, mänskliga rättigheter nationellt samt medier och film. Kulturdepartementet arbetar också med frågor som rör trossamfund, begravningsverksamhet, Sametinget och det civila samhället.

Ökade möjligheter till presstödet

Ändring: Presstödsförordningen (1990:524)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:88 Statens stöd till dagspressen

SFS: 2015:301

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Presstödsförordningen ändras för att öka möjligheterna för fler tidningar att få så kallat begränsat driftsstöd. I dag finns en bestämmelse om stöd som enbart gäller för tidningar i kommunerna Gotland, Borgholm, Mörbylånga och Laholm. Bestämmelsen utvidgas och kommer att gälla för tidningar oavsett var i landet de ges ut, om vissa förutsättningar är uppfyllda. Möjligheterna att få stöd blir också större för tidningar som delvis skriver på finska. Den geografiska avgränsningen utvidgas till att omfatta utgivningsorter som ingår i förvaltningsområdet för finska enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Enligt nuvarande bestämmelse är det bara tidningar i kommunerna Haparanda, Kalix, Överkalix och Övertårneå som kan få stöd.

Ny organisation för presstödet

Ändring: Presstödsförordningen (1990:524), förordningen (2007:1191) med instruktion för Presstödsnämnden, förordningen (2010:1062) med instruktion för Myndigheten för radio och tv samt följdändringar i andra förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:88 Statens stöd till dagspressen

SFS: 2015:301, 2015:300, 2015:302

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Den 1 juli 2015 överförs Presstödsnämndens uppgifter till Myndigheten för radio och tv. Samma datum inrättas ett särskilt beslutsorgan, presstödsnämnden, inom Myndigheten för radio och tv. Eftersom Presstödsnämnden har cirka fem anställda är nämndens kansli sårbart. När Presstödsnämndens uppgifter överförs till Myndigheten för radio och tv kommer sårbarheten att minska och kompetensförsörjningen kan säkerställas på ett bättre sätt än tidigare. Organisationsförändringen kommer också att förbättra förutsättningarna för en samlad omvärldsbevakning inom hela medieområdet. Även möjligheterna att följa branschutvecklingen förväntas öka.

Sveriges författarfond

Ändring: Lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde och förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:61 Styrelsen för Sveriges författarfond

SFS: 2015:393, 2015:394

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Styrelsen för Sveriges författarfond fördelar statlig biblioteksersättning till upphovsmän av litterära verk.

Ändringarna innebär att det blir färre ledamöter i styrelsen för Sveriges författarfond och att regeringen framöver kommer att utse ordföranden och två andra ledamöter. Föreningarna Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund får utse en ledamot vardera, medan Sveriges Författarförbund får utse sex ledamöter. Alla suppleanter avskaffas.

Miljö- och energidepartementet

Pressfunktionen hos klimat- och miljöminister Åsa Romson:

Pressekreterare Helena Hellström Gefwert

Tfn 072-241 00 42

Pressekreterare Karl-Johan Bondesson

Tfn 072-529 50 81

Pressfunktionen hos energiminister Ibrahim Baylan:

Pressekreterare Gunilla Hjalmarson

Tfn 072-545 70 79

Miljö- och energidepartementet arbetar med frågor som rör minskade klimatutsläpp, en giftfri vardag, en hållbar energianvändning och för att stärka den biologiska mångfalden på land och i vatten. Departementet ansvarar också för frågor som rör kretslopp och avfall, strålsäkerhet, skydd och skötsel av värdefull natur samt internationellt miljö- och energisamarbete. De 16 miljö kvalitetsmålen är grunden för regeringens miljöpolitik och miljömålssystemet är den centrala, gemensamma plattformen för aktörer i det svenska miljöarbetet.

Nya redovisningskrav i miljöledningsförordningen

Ändring: Förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, förordningen (2014:480) om myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader samt upphävande av förordningen (2009:893) om energieffektiva åtgärder för myndigheter

SFS: 2015:229–231

Ikraftträdande: Den 6 juli 2015

Ändringarna innebär i huvudsak nya krav på redovisning, men också att reglerna för statliga myndigheter blir enklare. I miljöledningsförordningen har regeringen beslutat om ändringar som bland annat innebär att myndigheterna ska redovisa hur de använder sin energi. De ska även rapportera sina inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader. Uppgifterna ska rapporteras till Naturvårdsverket

som rapporterar vidare till Energimyndigheten. Tidigare har myndigheterna rapporterat delvis samma uppgifter både till Naturvårdsverket (enligt miljöledningsförordningen) och Energimyndigheten (enligt förordningen om energieffektiva åtgärder i myndigheter).

Enklare redovisning av elnätsverksamhet

Ändring: Ellagen (1997:857), lag om upphävande av Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2002:1) om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör, förordningen (1995:1145) om redovisning av nätverksamhet, förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el, förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät, förordningen (2010:853) om ursprungsgarantier för el samt förordningen (2011:1481) om elcertifikat

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:56 Redovisning av elnätsverksamhet

SFS: 2015:259–265

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Syftet med lagändringarna är att skapa en enklare redovisning av elnätsverksamhet. De ska också göra det tydligare vilken myndighet det är som tar emot uppgifter om elcertifikatsystemet. De ändrade förordningarna är en följd av ändrade lagar. Energimyndigheten har tagit över rollen som kontoföringsmyndighet för elcertifikat och ursprungsgarantier från Svenska kraftnät. Myndigheten ska ta emot mätvärden för att utfärda sådana certifikat och garantier.

Ny havsplaneringsförordning

Ny förordning: Havsplaneringsförordning

SFS: 2015:400

Ikraftträdande: Den 15 juli 2015

Regeringen har beslutat om en ny havsplaneringsförordning som innebär att Havs- och vattenmyndigheten ska ansvara för framtagandet av förslag till havsplaner, vad ett förslag till havsplan ska innehålla och hur arbetet med att ta fram ett förslag ska bedrivas. Havsplaneringsförordningen ska skapa förutsättningar för en samlad havsförvaltning för att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling.

Den 1 september 2014 trädde en ny bestämmelse i miljöbalken i kraft. Av bestämmelsen framgår att regeringen ska besluta om en havsplan för vart och

ett av havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. Havsplanerna ska ge vägledning till myndigheter och kommuner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av områdena. Planerna ska omfatta dels Sveriges ekonomiska zon, dels de områden som inte ingår i fastigheter i svenskt territorialhav från en nautisk mil utanför baslinjen. Bestämmelsen i 4 kap. 10 § miljöbalken innebär även att regeringen i en förordning får meddela förbud eller begränsningar som behövs för att uppnå syftet med en havsplan.

Näringsdepartementet

Pressfunktionen hos närings- och innovationsminister Mikael Damberg:

Pressekreterare Ann Wolgers

Tfn 072-543 87 07

Pressfunktionen hos infrastrukturminister Anna Johansson:

Pressekreterare Elin Tibell

Tfn 072-531 43 49

Presskontakt hos bostads-, och stadsutvecklings - och it-minister Mehmet Kaplan:

Hakim Belarbi

Tfn 072-543 74 56

Pressfunktionen hos landsbygdsminister Sven-Erik Bucht:

Pressekreterare Ingela Nilsson

Tfn 072-551 41 16

Näringsdepartementet har ansvar för frågor som rör boende och byggande, bolag med statligt ägande, it-politik, näringsliv, landsbygd, livsmedel, regional tillväxt, postfrågor, samt transporter och infrastruktur.

Näringsdepartementets politikområden ska bidra till att regeringen når sina mål om att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU år 2020. Näringsdepartementet ger förutsättningar för företag att utvecklas och växa i hela landet samt genom att stimulera fler företag att exportera. Andra fokusområden är ett hållbart, säkert och robust transportsystem för framtiden, en väl fungerande bostadsmarknad, effektiv kapitalförsörjning för bolag i olika faser, internationellt konkurrenskraftig innovationskraft och produktion högt uppe i förädlingskedjan, världsledande inom digitalisering och digital infrastruktur samt utvecklingskraft i alla delar av landet.

Offshoredirektivet genomfört

Ändring: Lag om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen, lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, lag om ändring i minerallagen (1991:45), lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt förordning om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen

Beslutsunderlag: Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:56 Redovisning av elnätsverksamhet

SFS: 2015:280, 2015:281, 2015:282, 2015:283 och 2015:305

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Lagändringarna, genom vilka ett EU-direktiv genomförs, innebär att tillstånd inte får lämnas till prospektering eller utvinning av olja eller gas inom svenska havsområden. Vidare ska svenskregistrerade företag som bedriver olje- eller gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen rapportera om allvarliga olyckor som de har varit inblandade i. Detta ska ske på begäran av Kustbevakningen. Om en rapport innehåller känsliga uppgifter om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden kan sekretess gälla för uppgiften.

Tydligare krav för detaljplaner

Ändring: Plan- och bygglagen (2010:900)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:60 Genomförande av Seveso III-direktivet

SFS: 2015:235

Ikraftträdande: Den 1 juni 2015

EU:s medlemsstater ska ha en lagstiftning som reglerar planeringen av markanvändning så att målen att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön beaktas. Kravet följer av det så kallade Seveso III-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU). Genom lagändringen har detaljplanekravet i plan- och bygglagen (2010:900) blivit tydligare och utvidgats. Det gäller för nya byggnadsverk i närheten av så kallade Sevesoverksamheter eller etablering av nya sådana.

Riktvärden för buller

Ny förordning: Förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader
SFS: 2015:216

Ikraftträdande: Den 1 juni 2015

Människors hälsa är överordnat i all planering. Den nya förordningen är en avvägning mellan behov av ökat bostadsbyggande och skydd för människors hälsa. I förordningen finns riktvärden för buller utomhus från spår-, väg- och flygtrafik vid bostadsbyggnader. Den innehåller även bestämmelser om hur bullervärden vid bostadsbyggnader beräknas. Förordningen gäller vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid tillståndsprövningar. Genom förordningen blir befintliga regler om riktvärden vid trafikbuller tydligare och mer förutsägbara. Förordningen ökar bland annat möjligheterna att bygga bostäder på centrala platser där det redan är tätbebyggt och utanför storstäderna. I förordningen finns det ingen övre gräns för vilka ljudnivåer som kan accepteras när det gäller buller vid en byggnad. Om riktvärdena överskrids kan det dock behövas vissa åtgärder som kompenserar för bullret. Enligt förordningen är ljudmiljön utomhus viktig och därför anges riktvärden för ljudnivån vid en uteplats. Riktvärdena berör endast ljudnivåer utomhus och påverkar inte regler för ljudnivåer inomhus.

Regionala företagsstöd

Nya förordningar: Förordning om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag och förordning om statligt stöd till regionala investeringar

SFS: 2015:210 och 2015:211

Ikraftträdande: Den 1 maj 2015

De nya förordningarna innehåller regler om statligt stöd till företag. Stöd får lämnas till investeringar och andra insatser för att främja en hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft i hela landet. Bestämmelser om vilka villkor som gäller för att företag ska kunna få stöd har arbetats om och anpassats till EU:s moderniserade statsstödsregelverk. Det nya statsstödsregelverket öppnar upp för utökade möjligheter att lämna stöd bland annat när det gäller bredbandsutbyggnad och energieffektivisering. De nya förordningarna ersätter förordningen (2000:283) om regionalt bidrag till företagsutveckling och förordningen (2007:61) om regionalt investeringsstöd.

Lättare att hindra otillåten cabotage på väg

Ändring: Lagen (2014:1437) om åtgärder vid hindrande av fortsatt färd

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:83 Komplettering av lagen om åtgärder vid hindrande av fortsatt färd

SFS: 2015:357

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Ändringen innebär att lagen även kan tillämpas för att säkra betalningen av sanktionsavgifter i situationer där transportföretag inte har följt bestämmelserna om cabotage. Om ett transportföretag bryter mot en bestämmelse och låter bli att betala förskott för en sanktionsavgift kan polis och tull klampa fordonet, det vill säga sätta en mekanisk eller elektronisk låsanordning på fordonet. I samma syfte har polis och tull rätt att omhänderta fordonsnycklar, frakthandlingar eller registreringskyltar. Reglerna om cabotage innebär att ett transportföretag med hemvist i EU har rätt att köra tre transporter i ett annat land inom loppet av sju dagar.

Lokala aktionsgrupper

Ny lag: Lag om lokala aktionsgrupper

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:89 Lag om lokala aktionsgrupper och EG:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden

SFS: 2015:266

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Lokala aktionsgrupper ska enligt EU:s regelverk utföra uppgifter som gäller lokalt ledd utveckling inom förvaltningen av EU:s struktur och investeringsfonder. Lokalt ledd utveckling syftar till att hitta lokala lösningar på lokala problem och att genomföra projekt som syftar till att förbättra förutsättningarna för att bo och verka i det aktuella området. Arbetet sker i samverkan mellan privata, offentliga och ideella aktörer och utifrån en lokal utvecklingsstrategi. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får med stöd av den nya lagen meddela föreskrifter om hur grupperna ska handlägga ärenden inom lokalt ledd utveckling.

Stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder

Ny förordning: Förordning om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder

SFS: 2015:406

Ikraftträdande: Den 15 juli 2015

Landsbygdsprogrammet är det finansiellt mest betydelsefulla instrumentet för att utveckla landsbygden. En stor del av medlen går till miljöersättningar som ska bidra till att uppfylla de svenska miljömålen. En annan stor satsning inom programmet är att bygga ut bredband som ska underlätta för boende och företagande på landsbygden. I förordningen finns bestämmelser för genomförandet av Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020 och kompletterar EU-bestämmelser om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Genom förordningen upphävs förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder.

Socialdepartementet

Pressfunktionen hos socialförsäkringsminister Annika Strandhäll:

Pressekreterare Tora Heckscher

Tfn 072-212 62 64

Pressfunktionen hos barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér:

Pressekreterare Joanna Abrahamsson

Tfn 072-543 84 89

Pressfunktionen hos folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister Gabriel Wikström:

Pressekreterare Helena Paues

Tfn 072-209 45 20

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. Frågorna handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar även försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Omsorg om personer med sociala svårigheter, med funktionsnedsättning och äldre ingår också. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för barn och för personer med funktionsnedsättning samt med jämställdhet mellan kvinnor och män.

Smittskyddsfrågor samlas på Folkhälsomyndigheten

Ändring: Smittskyddslagen (2004:168) och lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Beslutsunderlag: 2014/15:1, utg.omr. 9

SFS: 2014:1549 och 2014:1550

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Ansvaret för det nationella smittskyddet samlas på Folkhälsomyndigheten. Det innebär att Folkhälsomyndigheten tar över Socialstyrelsens uppgifter enligt smittskyddslagen och lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Tydligare krav på vissa myndigheter inom vård- och omsorgsområdet

Ny förordning: Förordning om statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst

Beslutsunderlag: 2014/15:1, utg.omr. 9

SFS: 2015:155

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Regeringen skapar en struktur för samverkan mellan vissa myndigheter samt mellan myndigheterna och landsting och kommuner. Två rådgivande organ inrättas: Rådet för statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst samt Huvudmannagruppen för behovsanpassad styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst. I förordningen anges att myndigheternas kunskapsstöd och föreskrifter ska vara effektiva, samordnade och behovsanpassade. Detta i syfte att stödja olika professioner och ansvariga i landsting och kommuner. Patienter och brukares erfarenheter ska tas tillvara i myndigheternas arbete.

Utbildningsdepartementet

Pressfunktionen hos utbildningsminister Gustav Fridolin:

Pressekreterare Hanna Hessling

Tfn 072-557 38 01

Pressekreterare Matilda Uusijärvi Ek

Tfn 072-221 87 03

Pressfunktionen hos gymnasie- och kunskapslyftsminister Aida Hadzialic:

Pressekreterare Sofie Rudh

Tfn 072-545 74 21

Pressfunktionen hos ministern för högre utbildning och forskning

Helene Hellmark Knutsson:

Pressekreterare Rasmus Lenefors

Tfn 072-215 22 94

Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings-, forsknings- och ungdomspolitik. Departementet arbetar med frågor som exempelvis handlar om skolresultat, lärarnas villkor, studiefinansiering och levnadsvillkor för unga.

Regeringens ambition är att höja kvaliteten på utbildningar inom departementets ansvarsområde. För att förbättra skolgången för elever som vårdas på sjukhus ska särskild undervisning på sjukhus genomföras i större utsträckning än tidigare. För att förbättra utbildningen införs bestämmelser som möjliggör fjärrundervisning i bland annat grundskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. För att vårdnadshavare och elever ska få bättre information ska kommunerna informera om utbildningar i större utsträckning än tidigare och Statens skolverk ska publicera vissa uppgifter om skolorna i ett nationellt informationssystem. Studiemedelssystemet för studier utomlands ändras för att det ska bli mer effektivt.

Utbildning för elever i samhällsvård och på sjukhus

Ändring: Skollagen (2010:800), förordningen (1983:28) om undervisning av barn och ungdomar som vistas vid särskilda ungdomshem, skolförordningen (2011:185) och gymnasieförordningen (2010:2039)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:43 Utbildning för elever i samhällsvård och på sjukhus

SFS: 2015:176, 2015:290, 2015:293 och 2015:291

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Skollagen ändras bland annat för att elever som vistas i ett hem för vård eller boende (HVB) ska få undervisning inom skolväsendet. En elev som vistas på HVB-hem har rätt att få gå i skola i den kommun där HVB-hemmet ligger. För den typ av utbildning som anordnas av Statens institutionsstyrelse ska relevanta bestämmelser i skollagen tillämpas, med undantag för bestämmelserna om registerkontroll, lokaler och utrustning. Genom lagändringarna ska elever som inte kan delta i vanligt skolarbete och som vårdas på sjukhus få särskild undervisning, där om det inte är obehövligt för elevens inhämtande av kunskaper. Den som undervisar på sjukhuset ska vara legitimerad lärare.

Som en följd av ändringarna i skollagen upphävs förordningen om undervisning av barn och ungdomar som vistas vid särskilda ungdomshem. Samtidigt införs det särskilda bestämmelser om utbildning vid särskilda ungdomshem i både skolförordningen och gymnasieförordningen.

Möjligheter till fjärrundervisning

Ändring: Skollagen (2010:800), skolförordningen (2011:185) och gymnasieförordningen (2010:2039)

Beslutsunderlag: Prop. 2014/15:44 Möjligheter till fjärrundervisning

SFS: 2015:194, 2015:293 och 2015:291

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

Ändringarna innebär att det införs en definition av fjärrundervisning i skollagen. Fjärrundervisning definieras som en interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik och där lärare och elever är åtskilda i rum men inte i tid. Genom ändringarna i skollagen får skolväsendets huvudmän även med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal om fjärrundervisning med staten. Ändringarna innebär vidare att fjärrundervisning får genomföras i bland annat grundskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan om det inte finns

någon legitimerad och behörig lärare att tillgå inom skolenheten eller om antalet elever inte är tillräckligt för att genomföra ordinarie undervisning. Ämnen för fjärrundervisning är moderna språk, modersmål, samiska i sameskolan och teckenspråk. Det ska även vara möjligt att fjärrundervisa för att studiehandleda elever på deras modersmål eller när det gäller integrerad samisk undervisning i grundskolan. En handledare måste finnas med vid fjärrundervisning.

Informationsskyldighet för kommunerna

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:112 Villkor för fristående skolor m.m.

SFS: 2014:903

Ikraftträdande: Den 1 juli 2015

En skyldighet för kommunerna att informera vårdnadshavare och elever om olika utbildningar införs. Detta för att vårdnadshavare och elever ska få en komplett och korrekt information om de utbildningar som finns att välja bland. Skyldigheten gäller både utbildningar som erbjuds i eller av kommunen och utbildningar i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan runtom i landet som vem som helst kan söka till.

Nytt informationssystem för skolan

Ny förordning: Förordningen om ett nationellt informationssystem för skolväsendet

Beslutsunderlag: Prop. 2013/14:112 Villkor för fristående skolor m.m.

SFS: 2015:195

Ikraftträdande: Den 1 maj 2015, den 1 juli 2015 och den 1 januari 2016

För att allmänheten ska få bättre insyn i skolans verksamhet ska Skolverket publicera vissa uppgifter i ett nationellt informationssystem. Det gäller till exempel uppgifter om hur föräldrar och elever upplever kvaliteten på utbildningen, genomsnittsresultat på nationella prov och betygsgenomsnitt vid skolenheten. Genom informationen ska det gå att jämföra olika skolenheter.

Studiemedel för utlandsstudier

Ändring: Studiestödslagen (1999:1395) och studiestödsförordningen (2000:655)

Beslutsunderlag: Prop. 2012/13:152 Studiemedel i en globaliserad värld

SFS: 2013:780 och 2015:50

Ikraftträdande: Ändringarna i studiestödslagen träder i kraft den 1 juli 2015 och ändringarna i studiestödsförordningen den 1 juni 2015

Studiemedelssystemet för studier utomlands reformeras för att göra det mer enhetligt och effektivt. Till exempel tydliggörs vad som avses med utlandsstudier och att studielån för studier utomlands ska få lämnas med samma lånebelopp som för studier i Sverige. Ett nytt kompletterande så kallad merkostnadslån för utlandsstudier införs samtidigt, för att inte begränsa de studerandes val av studie-land. Dessutom ska de studerande, både utomlands och i Sverige, få möjlighet att ta ut ett högre och mer flexibelt merkostnadslån för att finansiera undervisningsavgifter. Regelverket anpassas också till EU-rätten. Bland annat blir rätten till studiemedel för gymnasiala studier och till tilläggs lån för något äldre studerande i princip densamma för studier inom EES, i Schweiz och Sverige.

Utrikesdepartementet

Pressfunktionen hos utrikesminister Margot Wallström:
Pressekreterare Pezhman Fivrin
Tfn 072-526 68 18

Pressfunktionen hos biståndsminister Isabella Lövin:
Pressekreterare Annika Flensburg
Tfn 072-212 45 09

Utrikesdepartementet (UD) ansvarar tillsammans med utlandsmyndigheterna för Sveriges förbindelser med andra länder. På UD formuleras de handlingsalternativ som ligger till grund för regeringens ställningstaganden i utrikes- och biståndspolitiska frågor samt i frågor om internationell handelspolitik. De frågor som UD ansvarar för regleras sällan genom lag eller förordning. Undantag är lagstiftningsarbetet inom EU-området och för de förordningar som upprättas för att tydliggöra vilka uppgifter myndigheter som sorterar under UD har.

Till halvårsskiftet 2015 träder inga lagar i kraft inom Utrikesdepartementets ämnesområden.

